

SCHOUDERS ONDER SCHOON

Impactsessie Schouders onder Schoon: De afvalbak als communicatiemiddel

Het platform Schouders onder Schoon verbindt organisaties die werk maken van minder zwerfafval. Dat doen we door middel van communicatie.

Onze impactsessie op 2 november 2023 ging over de afvalbak als communicatiemiddel. We hebben kansen, tips en ervaringen gedeeld. Lees en kijk mee met de afvalbakcommunicatie van andere gemeenten en organisaties en kom in actie!

“De kwaliteit van de afvalbak is van cruciaal belang. Een schone afvalbak lokt schoon gedrag uit.”

Frank Navis, Grijsen straatmeubilair

Hoe ziet de ideale bak eruit?

De afvalbak is een belangrijk middel bij het inzamelen van afval en het voorkomen van zwerfafval. En hoe beter de bak is vormgegeven, hoe effectiever hij is.

Aandachtspunten zijn:

- Kwaliteit
- Aantrekkelijk design
- Goede plek
- Herkenbaarheid
- Regelmatig legen en onderhoud

63%*

meer afval in
een groene bak
(onderzoek
Rotterdam)

35,8%*

meer afval in een groene bak
(onderzoek Amsterdam)

“Betere vormgeving en plaatsing van bakken kan de hoeveelheid zwerfafval tot 50% doen afnemen. En opvallend groene afvalbakken halen meer afval op.”

Kennisoverzicht Optimalisatie van de afvalbakken in de openbare ruimte (RWS, 2018)

Wat zet je erop?

Teksten en symbolen helpen mensen om hun afval in de prullenbak te gooien. Tekst in combinatie met andere middelen, zoals voetstappen op de grond die naar een prullenbak leiden, lijkt goed te werken. Zorg er in ieder geval voor dat de teksten niet te lang zijn. Voorbeeld: 'Schoon, doen we gewoon' (Tilburg en Den Haag).

“De schoonboodschap niet alleen als tekst op de bak communiceren, maar ook op stoeptegels. Dat werkt, is de ervaring.”

Banoyi Zuma, Stichting Nederland Schoon

Extra's: wel of niet doen?

Afvalbakken kunnen extra elementen hebben die de aandacht trekken of de effectiviteit van de bakken verhogen. Voorbeelden zijn:

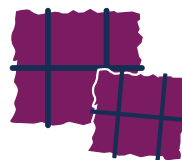
Licht

Geluid (veel mogelijkheden, ook om zelf in te laten spreken)

Sensoren (om data te verzamelen)

Persmechanisme

Gescheiden inzameling (goed voor bewustwording, maar verwacht niet veel van het daadwerkelijk scheiden)

“Wij hebben zes pratende afvalbakken, waar we erg goede ervaringen mee hebben. De bakken verhogen de motivatie om afval weg te gooien enorm. Kinderen staan in de rij om hun spullen weg te gooien.”

Joan Muizelaar, gemeente Dronten

Wel of geen doneerring?

De doneerring: een extra rekje aan de prullenbak waar flesjes en blikjes met statiegeld in gezet kunnen worden.

“Uit onderzoek blijkt dat slechts 14% van de ondervraagden op straat bekend is met het concept van de doneerring. Als je de doneerring inzet, zorg er dan voor dat je er duidelijk over communiceert.”

Lars de Werd, ABR

Voordelen

- Flesjes en blikjes kunnen makkelijk meegenomen worden door mensen die ze willen inleveren, waardoor prullenbakken minder worden opengebroken.

Nadelen

- Flesjes en blikjes met statiegeld belanden ook in de gewone prullenbak.
- Mensen plaatsen er ook ander afval in.
- Afval kan er makkelijk uit waaien waardoor het op straat terecht komt.

In Duitsland gebruikt men de doneerring voor statiegeldverpakkingen al jarenlang. Lees het [rapport](http://www.schoudersonderschoon.nl) over de ervaringen in Duitsland op www.schoudersonderschoon.nl. In Nederland zijn voor zover wij weten nog geen effectmetingen gedaan, wel experimenteert een aantal gemeenten met de doneerring.